

MASARYKOVA UNIVERZITA

ZUR328

Vybrané problémy právní regulace
médií

SVOBODA PROJEVU II

Ochrana mravnosti

- ❏ *[...] uráží, způsobem, který lze stěží akceptovat, cit pro sexuální slušnost. [...] může u normální osoby vyvolávat sexuální vzrušení, vedle toho však může tuto osobu sexuálně znechucovat či odpuzovat. Test pornografické povahy díla, který by měl být aplikován obecným soudem, spočívá na posouzení, zda celkový dojem díla způsobuje morální pohoršení osobě s běžným cítěním. (IV. ÚS 606/03)*
- ❏ *Za pornografii nelze považovat umělecké dílo, byť by zobrazovalo nejintimnější chvíle lidí, případně i vyvolávalo sexuální vzrušení či vzbuzovalo pocit studu či ošklivosti.*

Umělecké dílo

Listina základních práv a svobod čl. 15 odst. 2:

Svoboda vědeckého bádání a umělecké tvorby je zaručena.

Ohrožování mravnosti - ESLP

- *Open Door Counselling Ltd. and Dublin Well Woman v Irsko (1994)*
- *Handyside v Velká Británie (1976)*
 - neexistuje žádné jednotné evropské pojetí morálky
 - pojetí morálky se liší dle místa a času
 - vnitrostátní orgány jsou vzhledem ke své pozici schopny lépe posoudit případnou nutnost omezení svobody projevu, než by učinil mezinárodní soud
- *Otto-Preminger Institut v Rakousko (1994)*

Ohrožování mravnosti (USA)

- ❏ ***Joseph Burstyn, Inc. v. Wilson***, 343 U.S. 495 (1952)
 - ❏ Roberto Rossellini
 - ❏ „I filmy jsou pod ochranou prvního dodatku. Většina tisku je prodávána za účelem zisku, to je však nevyřazuje z ochrany. [...] Svatokrádež je širokou výjimkou, která skýtá nebezpečí libovůle cenzorů.“
 - ❏ změnění rozhodnutí vůči *Mutual Film Corporation v. Industrial Commission of Ohio* (1915)
- ❏ ***Jacobellis v. Ohio***, 378 U.S. 184 (1964)
 - ❏ Soudce Stewart: *Nedokáži definovat pornografické dílo, ale poznám je, když je vidím.*

Ohrožování mravnosti (USA)

➤ ***Miller v. California***, 413 U.S. 15 (1973)

- pošta
- Dané dílo, posuzované jako celek, může podle průměrného člověka, vycházejícího ze současných společenských standardů, působit na chlípnost.
- Dané dílo zobrazuje, či popisuje zjevně urážlivým způsobem sexuální chování tak, jak je vymezují zákony jednotlivých států.
- Dané dílo jako celek postrádá vážnou literární, uměleckou, politickou a vědeckou hodnotu.

Ochrana zdroje

☒ Redakční tajemství:

☒ Ústava Španělska a Portugalska

☒ Zvláštní zákon ve Švédsku

☒ Absolutní povaha tohoto práva v Rakousku

☒ Case No. 36/2000 Litevský Ústavní soud: Pokud kolidující veřejný zájem svým významem převáží nad potřebou chránit zdroje informací, je třeba identitu informátora zveřejnit. [...] Zveřejnění může mít větší užitek, než jeho nezveřejnění.

Redakční tajemství

Evropský soud pro lidská práva:

☒ Goodwin v Velká Británie (1996)

☒ *Ochrana zdrojů, z nichž novináři čerpají informace, je zásadním prostředkem, který umožňuje tisku vykonávat důležitou funkci „veřejného dohlázele“ v demokratické společnosti. Kdyby novináři mohli být přinuceni odhalit své zdroje, velice by jim to ztížilo získávání informací a jako důsledek také informování veřejnosti o záležitostech veřejného zájmu. Právo na svobody projevu ... proto vyžaduje, aby byl jakýkoli takový nátlak omezen na výjimečné okolnosti, kde jsou v sázce životní zájmy veřejnosti nebo jednotlivce.*

☒ dissent soudce Walsche

☒ Roemen a Schmitt v Lucembursko (2003)

☒ Ermst a další v Belgie (2003)

☒ de Haes a Gijssels v Belgie (1997)

Redakční tajemství

☒ Kdo je novinář?

- ☒ Belgie – Fyzická nebo právnická osoba, která nezávisle nebo jako zaměstnanec pravidelně a přímo přispívá ke shromažďování, editování, výrobě a distribuci informací pro veřejnost prostřednictvím sdělovacích prostředků.
- ☒ Česká republika :
 - ☒ Fyzická osoba nebo právnická osoba, která se podílela na získávání nebo zpracování informací pro uveřejnění nebo uveřejněných v periodickém tisku...
 - ☒ Fyzická osoba nebo právnická osoba, která se podílela na získávání nebo zpracování informací pro uveřejnění nebo uveřejněných v rozhlasovém nebo televizním vysílání...

Redakční tajemství v České republice

- Ochrana zdroje je „derivát svobody projevu“ (I. ÚS 394/04)
- Tiskový zákon pouze umožňuje novinářům chránit svůj zdroj – nemají povinnost mlčenlivosti
- Ochrana se netýká rešerší a informací získaných vlastní činností např. vlastnoručně pořízené záběry

Redakční tajemství v USA

➤ ***Branzburg v. Hayes***, 408 U.S. 665 (1972)

➤ Odlišný názor soudce Stewarta (balancing test):

- Požadovaná informace je pro daný případ jednoznačně relevantní
- Požadovaná informace je pro řízení nezbytně nutná a rozhodující
- Požadovanou informaci může soud pořídit i jiným způsobem

➤ ***Cohen v Cowless Media Co.*** 501 U.S. 663 (1991)

Redakční tajemství v SRN

- ❏ 2 BvR 1434/86 – ZDF byla povinna vydat materiály získané z natáčení na demonstraci
- ❏ V případech, kdy informátor cíleně využívá tisku k vlastním cílům, převažuje zájem státu na odhalení trestné činnosti nad zájmem na zachování svobody tisku. (das K.O.M.I.T.E.E.)
- ❏ Příklad StB 235/78 – Nejsou chráněny rešerše, které si novinář sám vytvoří. Ochrana se vztahuje pouze na informace od třetích osob.